

Een bijzondere dag

De gouden koets, de Koningin, een grote troon, dames met prachtige hoeden op, de minister van Financiën die lachend een koffertje omhoog houdt. Het is weer Prinsjesdag. Op deze dag vertelt de regering over haar plannen voor volgend jaar én wat die plannen kosten. **In dit werkblad kom je te weten wat er op Prinsjesdag precies gebeurt.**

Opgave 1

Waar of niet waar. Omcirkel het goede antwoord.

Prinsjesdag is ieder jaar.

waar / niet waar

Prinsjesdag is ieder jaar in dezelfde maand.

waar / niet waar

Prinsjesdag is ieder jaar op dezelfde dag van de week.

waar / niet waar

Prinsjesdag is ieder jaar op dezelfde datum.

waar / niet waar

Troonrede

Iedere derde dinsdag van september is het Prinsjesdag. Dan rijdt de Koningin in de gouden koets naar het Binnenhof in Den Haag. Op het Binnenhof staan de gebouwen van de Eerste en de Tweede Kamer. Ook vind je er de Ridderzaal. Daar leest de Koningin op een grote troon de Troonrede voor. De *Troonrede* vertelt in het kort over de plannen van de regering voor volgend jaar.

Wist je dat...

... de gouden koets van de Koningin eigenlijk helemaal niet van goud is? Er zit alleen een laagje goud op de buitenkant. De koets wordt trouwens getrokken door acht paarden. Naast de koets lopen acht lakeien mee.

Leden van de Staten-Generaal...

Wist je dat...

... in de achttiende eeuw op Prinsjesdag iets heel anders gebeurde? Toen vierde Nederland namelijk de verjaardag van Prins Willem V. En die was op 8 maart.

Een begroting maken

De gouden koets, de Koningin, een grote troon, dames met prachtige hoeden op, de minister van Financiën die lachend een koffertje omhoog houdt. Het is weer Prinsjesdag. Op deze dag vertelt de regering over haar plannen voor volgend jaar én wat die plannen kosten. **In dit werkblad kom je te weten waaraan de regering geld uitgeeft.**

Alles kost geld

Ziekenhuizen, scholen, wegen, politie en openbare bibliotheken. Alles kost geld. Wie betaalt dat allemaal? Dat doet de overheid. De overheid betaalt allerlei dingen die (bijna) iedereen gebruikt. Waar haalt de overheid dat geld vandaan? Uit belastingen. Iedereen die in Nederland woont of op bezoek is, betaalt belasting aan de overheid.

Een begroting maken

Zoals jij dingen koopt van je zakgeld, zo koopt de overheid van alles van het belastinggeld. Net als jij heeft de overheid dus inkomsten en uitgaven. De regering moet ieder jaar een overzicht maken van al die inkomsten en uitgaven. Zo'n overzicht heet een *begroting*. De begroting van heel Nederland heet de *rijksbegroting*.

Kiezen

Een euro kun je maar één keer uitgeven. Je moet dus kiezen wat je doet met je zakgeld. Je kunt nu eenmaal niet én snoep én een computerspel kopen en dan ook nog geld overhouden voor speelgoed. Ook de regering moet kiezen als ze een begroting maakt. Want er is natuurlijk nooit genoeg geld om alles te doen.

Opgave 1

- a Stel: je hebt ontzettend veel geld. Je kunt dus kopen wat je maar wilt. Noem vier dingen die je dan zou kopen.

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____

- b Maar wat als je nu niet zoveel geld hebt? Welke van deze vier dingen zou je dan niet kopen? En waarom niet?

Ik zou geen _____ kopen,
omdat _____

Een rijksbegroting maken

Hoe gaat dat?

- 1 In de regering zitten 16 ministers. Elke minister bedenkt welke plannen hij voor volgend jaar heeft en hoeveel dat kost.
- 2 Daarna kijken de ministers samen heel goed naar alle plannen. Ze kiezen waarvoor ze wel geld over hebben en waarvoor niet. De minister van Financiën helpt daarbij.
- 3 Dan maakt iedere minister zijn begroting af.
- 4 Als dat klaar is, worden alle begrotingen bij elkaar gestopt. Dat is de *rijksbegroting*.

De Miljoenennota

Als de *rijksbegroting* klaar is, maakt de minister van Financiën een samenvatting van de rijksbegroting. Deze samenvatting heet de *Miljoenennota*. Op Prinsjesdag doet de minister de rijksbegroting en de Miljoenennota in een speciaal koffertje. Dit koffertje brengt hij naar de Tweede Kamer.

Opgave 3

- a Maak jouw eigen 'mini-begroting'.
Hoe doe je dat? Aan de linkerkant vul je je inkomsten in (zakgeld. En misschien verdien je wel geld als je een klusje doet?). Aan de rechterkant schrijf je je uitgaven op (wat wil je gaan kopen?).

Inkomsten

Uitgaven

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

- b Kom je wel eens geld tekort?

- c Zo ja, wat doe je dan?

Opgave 2

Kun je voor twee ministeries iets bedenken waaraan zij geld uitgeven? Het ministerie van Verkeer en Waterstaat geeft bijvoorbeeld geld uit aan (snel)wegen. De naam van het ministerie zegt het al: *Verkeer* en *Waterstaat*!

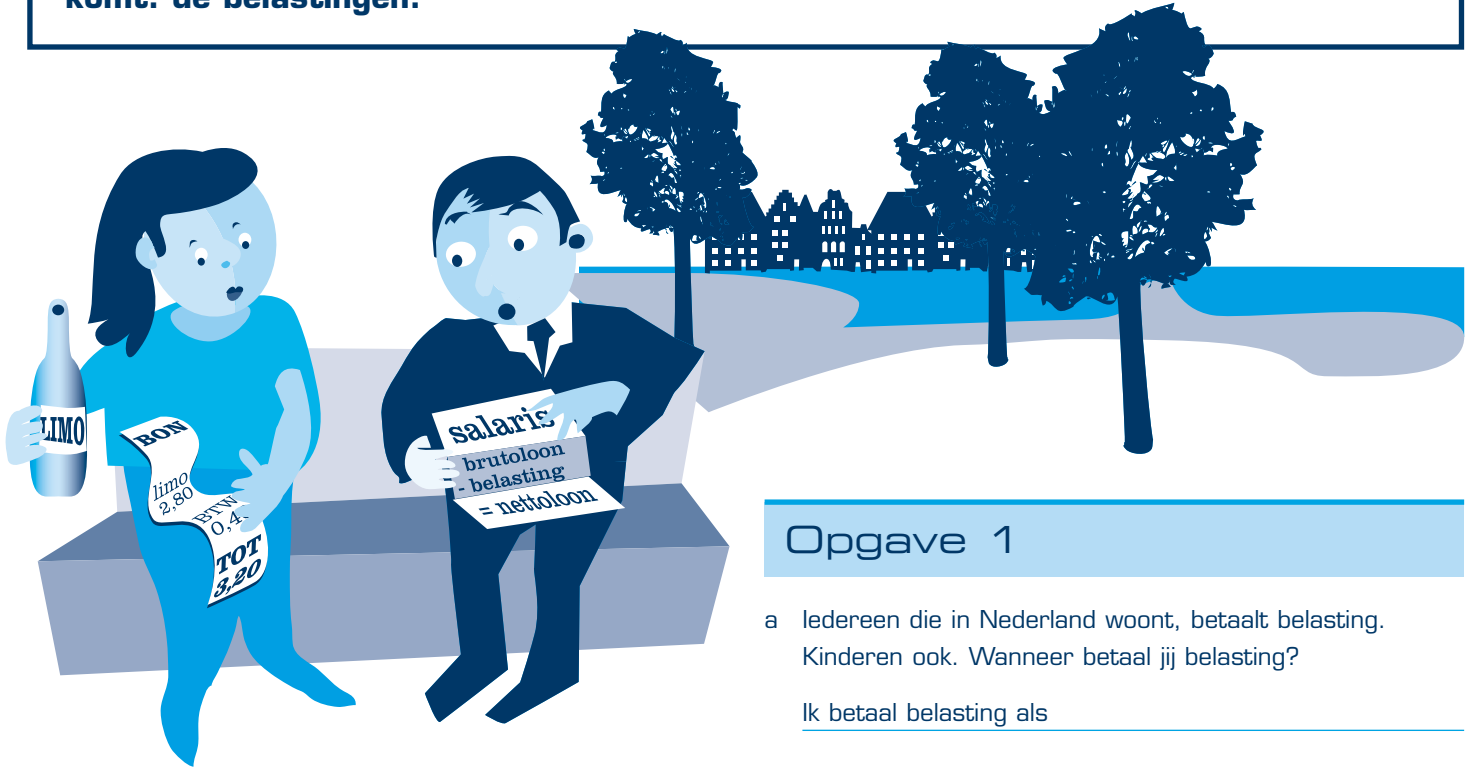
- a Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen geeft bijvoorbeeld geld uit aan _____

- b Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport geeft bijvoorbeeld geld uit aan _____

Belasting betalen

De gouden koets, de Koningin, een grote troon, dames met prachtige hoeden op, de minister van Financiën die lachend een koffertje omhoog houdt. Het is weer Prinsjesdag. Op deze dag vertelt de regering over haar plannen voor volgend jaar én wat die plannen kosten. **In dit werkblad kom je te weten waar het geld voor de plannen vandaan komt: de belastingen.**

Wie betaalt?

Jouw school kost veel geld: het gebouw, de boeken, de pennen en potloden, de computers, de juffen en meesters. Wie betaalt dat allemaal? Jouw ouders betalen een deel. Dat heet schoolgeld. Maar dat is lang niet genoeg. De overheid betaalt eigenlijk het meest van jouw school. Waar haalt de overheid dat geld vandaan?

Belasting

Als je een baan hebt, verdien je geld. Een deel van wat je verdient, gaat naar de overheid. Dat heet *belasting*. Je betaalt ook belasting als je iets koopt. Snoep of kleren bijvoorbeeld. Een deel van het geld dat je daarvoor betaalt, gaat naar de overheid. Iedereen die een auto heeft, betaalt trouwens ook belasting. En zo zijn er nog veel meer soorten belasting.

Opgave 1

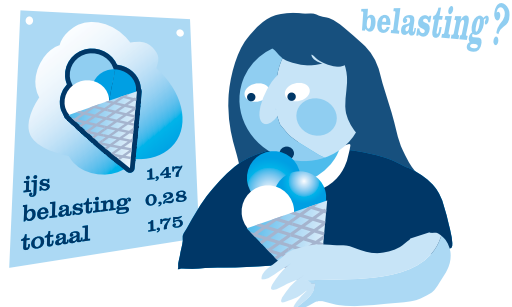
- a Iedereen die in Nederland woont, betaalt belasting. Kinderen ook. Wanneer betaal jij belasting?

Ik betaal belasting als

- b Jouw ouders betalen ook belasting. Waarom betalen jouw ouders belasting? Noem twee voorbeelden.

Mijn ouders betalen belasting omdat zij

en omdat zij

Voor iedereen

De belangrijkste inkomsten van de overheid zijn belastingen. Met dat belastinggeld betaalt de overheid mee aan allerlei dingen die (bijna) iedereen gebruikt. Ziekenhuizen, de trein, wegen en de politie bijvoorbeeld. Maar ook dingen in jouw woonplaats, zoals jouw school, de bibliotheek, de speeltuin of het zwembad.

Prinsjesdag

De overheid geeft veel geld uit en krijgt veel geld binnen. De regering moet ieder jaar een overzicht maken van die uitgaven en inkomsten. Dat overzicht heet de *rijksbegroting*. Op Prinsjesdag is de *rijksbegroting* klaar en mag iedereen weten wat erin staat.

Opgave 3

Wat is waar? Omcirkel het goede antwoord.

In de *rijksbegroting* staat alleen waar de overheid geld aan uitgeeft.

waar / niet waar

Op Prinsjesdag is de *rijksbegroting* klaar.

waar / niet waar

Niemand mag weten wat er in de *rijksbegroting* staat.

waar / niet waar

Opgave 2

De overheid betaalt met het belastinggeld dingen die (bijna) iedereen gebruikt. Het zwembad bijvoorbeeld. Jij gebruikt vast ook wel eens dingen waaraan de overheid meebetaalt. Noem drie van die dingen.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

